

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Sociálně odpovědné finanční produkty

(2011/C 21/06)

Zpravodaj: pan Carlos TRÍAS PINTO

Dne 1. října 2009 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 Jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko z vlastní iniciativy ve věci

Sociálně odpovědné finanční produkty.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 4. května 2010.

Na 463. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 26. a 27. května 2010 (jednání dne 26. května 2010), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 129 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výraz „sociálně odpovědné finanční produkty“ lze vykládat jako veškeré produkty a služby poskytované bankami, pojišťovnami a investičními společnostmi. Toto stanovisko se však zabývá převážně sociálně odpovědnými investicemi, které činí kolektivní investiční fondy a jsou k dispozici pro institucionální investory i širokou veřejnost. Kolektivní investiční fondy se ze své povahy zabývají investováním. Aby byl fond označen za sociálně odpovědný, musí své investice volit velmi obezřetně a na základě příslušných kritérií. Většina fondů investuje do akcií společností. Pro většinu fondů je hlavním tématem jejich schopnost určit společnosti, které splňují nezbytná etická, sociální a správní kritéria. V prostředí, v němž existuje zkušenost se sociálně odpovědnými investicemi v praxi, se pohybuje řada organizací, což je rozhodující pro určení rozsahu etických, sociálních a správních kritérií, která musí jednotlivé společnosti splňovat.

1.2 V oblasti sociálně odpovědných investic asistuje z technického hlediska mnoho poradenských subjektů. Mezinárodní indexy akciových trhů, jako je např. index udržitelnosti Dow Jones (DJSI) či index FTSE4Good poskytují relevantní informace k vytváření a řízení fondů sociálně odpovědných investic na obecném či selektivním základě. Některé fondy se mohou například zaměřovat na etablované podniky, které splňují přísné etické standardy a pravidla řádné správy. Pro jiné mohou být důležitá kritéria environmentální či ekologická. Všechny tyto variace jsou zvažovány.

1.3 V prostředí nastaveném touto krizí je nutné směřovat investice do společností se sociálními a etickými hodnotami, a tím získat důvěru občanů ve finanční trh. Můžeme konstatovat: Po této krizi už nikdy nebude „business as usual“ (obchod podle tradičních zvyklostí).

1.4 Ve zpětném pohledu můžeme pozorovat, že výkon mnoha finančních institucí v posledních letech ani zdaleka nedosahoval sociálních standardů ani standardů řízení, což by se u takovýchto velkých podniků očekávalo. V důsledku toho

EHSV žádá, aby se programy sociální odpovědnosti finančních institucí zaměřily na očekávání v sociální oblasti a v oblasti řádné správy v Evropě 21. století.

1.5 Výsledky sociálně odpovědných investic jsou důkazem pozitivního vztahu mezi sociálním a finančním hodnocením institucí nabízejících sociálně odpovědné investiční prostředky. A co víc, ziskovost sociálně odpovědných investic není nižší a ani riziko není větší než u běžných investic.

1.6 Subjekty kolektivního investování a subjekty spravující instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění jsou významným nástrojem pro směrování úspor do produktivních investic. Bude nicméně nutné důkladněji rozpracovat posuzování investic, zlepšování metod řízení a faktor mezilidských vztahů a sociální odpovědnosti vyplývající z komunikace.

1.7 V rámci přínosu odborníků z finančních institucí pro sociálně odpovědné investice bude nutné zvážit tyto aspekty: dlouhodobou vizi, orientaci na obecný zájem, spolehlivost a přesnost analýz.

1.8 EHSV vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby podpořily rozvoj sociálně odpovědných investic, a to s cílem umožnit „harmonizaci“ a konsolidaci stávajících systémů řízení těchto produktů tím, že budou podporovat transparentnost informací, srovnatelnost v analýze investorů, technickou odbornou přípravu a výměnu osvědčených postupů. Existují určité důkazy, že finanční trhy kladně reagují na uplatňování systémů standardizace a získávání certifikací ze strany odpovědných subjektů.

1.9 Pozitivním důsledkem uplatnění filtrů u sociálně odpovědných investic, ať již prostřednictvím regulace nebo profesionálních poradců, bude možnost vyloučení určitých cenných papírů z portfolií investic, což bude podniky motivovat ke zlepšení svého chování z environmentálního a sociálního hlediska a z hlediska řízení.

1.10 EHSV navrhuje konkrétní osvětové a vzdělávací iniciativy v oblasti financí: příprava publikací, odborná příprava, vytváření specializovaných internetových stránek a výuka předmětů z oboru finančnictví ve školách.

1.11 Jedním z cílů programů finančního vzdělávání je podněcování domácností k odpovědnému a obezřetnému dlouhodobému investování podle daných rizik, majetkové situace i vlastních cílů.

1.12 Ze sociodemografických změn vyplývá nutnost zamyslet se nad transformací kulturních a obchodních přístupů, aby bylo možné provádět dlouhodobé investice. EHSV považuje za nutné, aby veřejné instituce přispívaly k podpoře investic do sociálně odpovědných fondů, a to zaváděním příslušných finančních a fiskálních předpisů, ale i pomocí veřejných zakázek.

1.13 Orgány veřejné správy hrají rozhodně významnou roli v podpoře strany poptávky po odpovědných investicích (jednotliví investoři či instituce), jakož i strany nabídky (řídicí subjekty a subjekty prodeje). Samotná veřejná správa může posílit dynamiku trhu prostřednictvím řízení investic státních investičních fondů nebo rezervních prostředků. Kromě toho, že slouží jako příklad, její samotná účast je hlavním katalyzátorem s velmi silným multiplikačním efektem.

1.14 Co se týče emitentů a vlastních podniků, mohou zmobilizovat společenství investorů tím, že jim ukáží, jak jejich politiky udržitelnosti fungují coby ukazatele kvality jejich řízení, co se týče transparentnosti a zařazení těchto kritérií do jejich strategie investování.

2. Sociální odpovědnost finančních institucí

2.1 Tzv. sociálně odpovědný podnik vytváří v oblasti managementu příležitosti pro ty finanční instituce, které mohou splnit to, co od nich společnost očekává.

2.2 Vydáním zelené knihy Evropské komise Podpora evropského rámce pro sociální odpovědnost podniků⁽¹⁾ a později dokumentu OECD Corporate Social Responsibility⁽²⁾ došlo k posílení socioekonomického modelu podniku, který má odpovědnost před „zainteresovanými stranami“⁽³⁾.

2.3 Ve světě finančních institucí se v hlavních zásadách pro zakládání spořitelů⁽⁴⁾ těmto subjektům vedle úvěrových družstev a vzájemných pojišťoven pro rizika v zaměstnání uděluje

(1) KOM(2001) 366 v konečném znění. Viz dále sdělení Komise Provádění partnerství pro růst a zaměstnanost: učinit z Evropy centrum excelence v oblasti sociální odpovědnosti podniků; KOM(2006) 0136 v konečném znění.

(2) „Corporate Social Responsibility: Partners for Progress“, OECD, Paříž 2001.

(3) Viz stanovisko EHSV k tématu Etický a sociální rozměr evropských finančních institucí, Úř. věst. C 100, 30.4.2009, s. 84.

(4) Uvedených v dokumentu č. 143/90 Evropské skupiny spořitelů z roku 1990.

role předchůdců dnešní sociální odpovědnosti podniků. Jejich sociální rozměr coby identifikační rys⁽⁵⁾ určuje specifické cíle spřízněné s filozofií sociální ekonomiky, která je rostoucí ekonomickou a sociální silou v celém světě⁽⁶⁾, a jedním projevů tohoto závazku je integrace osob s postižením.

2.4 Současná finanční krize vznikla v bankovním sektoru, kde bylo nadměrné riskování ze strany bankéřů spojeno s nedostatečným bankovním dohledem. V jejím středu se nacházejí finanční produkty (hypoteční úvěry na bydlení, spotřebitelské úvěry a deriváty a strukturované produkty) i morální hazard v rámci bankovního marketingového procesu. V tomto smyslu se role, kterou hrají ratingové agentury (a pro kterou je příznačný evidentní střet zájmů), ukázala jako klíčová při zdůrazňování hloubky této krize, vedle již známých nedostatků v oblasti regulace.

2.5 Hlavní odpovědností finančních institucí je v tuto chvíli přísně a rozvážně vést své obchody a zároveň financovat projekty reálné ekonomiky a spotřebu domácností.

2.6 Bankovní subjekty za současných podmínek finanční krize nesmí paralyzovat svůj závazek ke společnosti. Sama krize byla naopak projevem podnikatelské neodpovědnosti a prokázala, že je zapotřebí hlubší a kvalitnější sociální odpovědnosti podniků. Sociální odpovědnost podniků je otázkou identity, odhodlání a podnikové strategie.

2.7 Z těchto všech důvodů se EHSV vyslovuje pro stanovení strategických linií akce ve finančním sektoru na podporu sociálně odpovědných investic a přiměřených fiskálních opatření, zavádění systémů pro harmonizaci produktů, zvýšení ochrany investora, zavedení osvědčených bankovních postupů a posílení evropského trhu pomocí odpovědných a relevantních finančních služeb.

3. Sociálně odpovědné finanční produkty

3.1 Definice a působnost stanoviska

3.1.1 Jedná se o **spořicí produkty** (běžné účty, účty s vysokým výnosem, spořitelní vklady, strukturované vklady), **investiční produkty** (subjekty kolektivního investování: investiční fondy a investiční společnosti, důchody a pojištění: penzijní plány a fondy, důchodové programy, kapitálové životní pojistky nebo *unit linked* (pojistky spojující pojistnou ochranu s investičním fondem), tematické fondy), **úvěrové nástroje a nástroje finanční podpory** (mikroúvěry, revolvingové fondy, vzájemné záruční fondy a rizikový kapitál), jejichž definice musí splňovat **environmentální, sociální a kritéria řádné správy** a nesmí v žádném případě přehlížet nutné rizikové a ziskové faktory.

(5) E. Castelló (2005): *El liderazgo social de las Cajas de Ahorro (Vůdčí postavení spořitelů v sociální oblasti)*, FUNCAS Ediciones.

(6) J.L. García (2009): *Las cuentas de la economía social: magnitudes y financiación del tercer sector en España*, 2005 (Účty v sociální ekonomice: velikost a financování třetího sektoru ve Španělsku). Civitas Ediciones.

Viz usnesení Evropského parlamentu „Sociální ekonomika“ ze dne 19.2.2009, zpravodajka paní Patricia Toia.

3.1.2 Toto stanovisko se zaměřuje na **investiční produkty** na maloobchodním, ale i institucionálním trhu. V hrubých rysech se jedná o investice do organizací, které by se měly vyznačovat lepším chováním a upřednostňovat udržitelný rozvoj. Proto se považují za účinný nástroj celkového rozvoje společnosti, neboť motivují podniky k chování, které bude adekvátní k zájmům investorů.

3.1.3 Nelze však zaměňovat sociálně odpovědné investiční fondy a solidární investiční fondy. Tyto solidární investiční fondy poskytují sociálním subjektům pouze určité procento svých výnosů, ale nejsou nuceny plnit při výběru svých investic kritéria sociální odpovědnosti. Nicméně solidární investice a sociálně odpovědné investice mohou být začleněny do stejného fondu.

3.2 Původ a vývoj

3.2.1 Sociálně odpovědné investice odvozují svůj původ od morálních východisek. Tento jev postupně zesiloval již od 80. let, a to díky globalizaci, většímu ekologickému a sociálnímu povědomí a rozvoji informačních a komunikačních technologií.

3.2.2 Sociálně odpovědné investice vznikly v anglosaském prostředí (7). V evropském prostředí (8) existují trhy, které zažívají velké míry růstu, např. ve Spojeném království, Nizozemsku, Norsku, Francii, Švédsku, Belgii a v menší míře v Itálii, Španělsku a Německu.

3.3 Konceptní podrobnosti

3.3.1 Fondy sociálně odpovědných investic investují do podniků. Tradiční etické investice vycházely především z morálních, ideologických či sociálních důvodů, kdežto v současnosti se snaží integrovaným způsobem a při dlouhodobé perspektivě zohlednit ekonomické, environmentální, sociální a správní aspekty výkonnosti podniku.

3.3.2 Při rozhodování o investicích se uplatňují kritéria sociální odpovědnosti (filtr), při jejichž stanovování se určité investice diskvalifikují a vybírají se ty s lepším profilem. V tomto smyslu je pro sociálně odpovědné investice největší výzvou do budoucna umět ovlivnit podnikové strategie a sladit hodnoty investora s hodnotami jeho investice.

3.3.3 EIRIS používá až 60 kritérií. Některá z nejpoužívanějších kritérií jsou uvedena v následující tabulce (9).

(7) Eurosif (2008). Objem aktiv dosahuje v USA v roce 2007 míry 1 917 mld. EUR.

(8) Eurosif (2008). Hodnota sociálně odpovědných investic v Evropě činila v roce 2007 2 665 mld. EUR.

(9) Muñoz *et al.* (2004): „The social responsibility performance of ethical and solidarity funds: An approach to the case of Spain“. Business Ethics. A European Review. Svazek 13, číslo 2/3 duben, červenec.

Diskvalifikační kritéria	Kladná kritéria
zbrojení	rovné příležitosti
zkoušky na zvířatech	recyklace
vytěžování třetího světa	uchování energie a přírodních zdrojů
znečištění	transparentnost informací
genetická manipulace	závazky solidarity ke společnosti
pornografie, tabák a alkohol	podpora odborné přípravy a vzdělání
zhoršování prostředí	harmonizace produktů

3.3.3.1 Uvedený seznam neznámá, že podniky, které vykazují takové negativní znaky, jsou ve skutečnosti řízeny neodpovědně. Naopak mohou mít při provozování svého podnikání ty nejvyšší etické standardy, přestože někteří investoři mohou určitá konkrétní odvětví považovat z morálního hlediska za zavrženíhodná – např. zbrojní průmysl.

3.3.4 Kritéria udržitelnosti používaná v rámci sociálně odpovědných investic musí být pojímána jako dynamická, a musí tedy umožňovat zařazení nových relevantních aspektů do oblasti sociální odpovědnosti podniků. V rámci rovnosti příležitosti by bylo například přínosné začlenění hodnotících kritérií týkajících se osob se zdravotním postižením, což mohou být ukazatele pro začlenění na trh práce či pro přístupnost pracovního a obchodního prostředí, výrobků a služeb.

3.3.5 Kvůli vypracování srovnávacích údajů o vývoji sociálně odpovědných investic nás strategie segmentace trhů vede k rozlišování mezi institucionálním trhem (identifikuje se především s institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění) a maloobchodním trhem (omezuje se na investičními fondy).

3.4 Nové instituce

3.4.1 Instituce finančního trhu vyvinuly mechanismy pro začleňování parametru udržitelnosti do svého řízení. Dialog se zainteresovanými stranami (stakeholders) je společný jak tzv. tradiční bance, tak etické bance (10), a je možné jej provádět prostřednictvím návštěv či výměn v rámci elektronických platforem.

(10) Pojem „etická“ je obecně uznávaným termínem, který nevyklučuje další termíny jako „občanská“, „alternativní“ či „sociální“. Viz INVERCO (etická komise) (1999).

3.4.2 Rozvoj sociálně odpovědných investic přinesl vytvoření nových institucí či adaptaci stávajících institucí zapojených do utváření a šíření mezinárodních burzovních indexů (např. Dow Jones Sustainability DJSI Index nebo FTSE4Good), vytváření a komercializace databází, analýz udržitelnosti a konzultační činnosti v oblasti sociálně odpovědných investic atd.

3.4.3 Pro stimulaci rozvoje zásad OSN pro odpovědné investice je nutné mít na paměti aktivní roli Evropské komise; vznik Social Investment Forum (SIF) ve Spojených státech, či European Social Investment Forum (Evropského fóra o sociálních investicích – Eurosif) v Evropě přispívá k dialogu se zainteresovanými stranami⁽¹¹⁾.

3.5 Správa portfolií

3.5.1 Socioekonomické modely kombinují klasické finanční modely s opatřeními sociální rentability, a překonávají tak vztah rentabilita/riziko. Tímto způsobem je základem cílů sociálně odpovědných investic výběr investic pomocí sociálních a environmentálních kritérií a kritérií řádné správy (vedle kritérií čistě finančních).

3.5.2 V posledních letech došlo k uznání nutnosti zavést rámec sociální odpovědnosti v oblasti financí a dát prostor tzv. udržitelným financím či sociálně odpovědným financím (Sustainable Finance). Tento proud se pojí s výsledky teorie behaviorálních financí a rozšiřuje analýzu ekonomického a psychologického chování aktérů na chování sociální a environmentální⁽¹²⁾.

3.5.3 Organizace, které pomocí různých hodnotících postupů nejvíce rozpracovaly metody hodnocení a kvalifikování podniků co do sociálně odpovědného chování, jsou tzv. agentury pro analýzu udržitelnosti⁽¹³⁾. Konkrétní výsledky studií provedených v tomto kontextu poukazují na to, že sociálně odpovědné investice pro účastníky nepředstavují újmu na ekonomické ziskovosti, alespoň z pohledu střednědobých a dlouhodobých výnosů.

3.6 Harmonizace produktů

3.6.1 Využívání a zavádění sociálně odpovědných finančních produktů (ať již pro účely investování, spoření či financování) vyžaduje naprosto jasné předchozí stanovení požadavků, které musejí splňovat a které by zaručovaly, že zásady sociální odpovědnosti a postupy monitorování, průběžného hodnocení a transparentnosti mohou být uplatněny.

⁽¹¹⁾ Viz stanovisko CESE k tématu Vliv investičních fondů na průmyslové změny, Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 56.

⁽¹²⁾ V této oblasti jsou relevantními zdroji průkopnické práce pana Amartyi Sena (1970): „Collective choice and social welfare“, Holden-Day.

⁽¹³⁾ Nabízejí investorům funkci konzultanta a kontrolního orgánu.

3.6.2 Konkrétně španělské sdružení Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR)⁽¹⁴⁾ v současnosti reviduje normu pro sociálně odpovědné finanční produkty (UNE 165001: 2002 EX, Etické finanční nástroje) s cílem poskytnout obecné požadavky pro orientaci institucí, které mají v úmyslu je vytvářet a obchodovat s nimi, a uživatelům v souvislosti s těmito etickými kritérii přinést co největší transparentnost a informovanost.

3.6.3 Současně s tím v posledních letech vypracovalo několik zemí Evropské unie kritéria samoregulace tohoto odvětví⁽¹⁵⁾, mnohdy na žádost vnitrostátních orgánů dohledu, aby bylo možné registrovat stále rostoucí počet nových sociálně odpovědných fondů, k jejichž šíření dochází. Další kontrolu a rovnováhu zajišťují auditoři a profesionální poradci.

3.6.4 Za zmínku stojí také iniciativa na podporu transparentnosti při používání těchto kritérií, kterou vyvíjejí EURO SIF a různé SIF členských států. Spotřebitel má tím k dispozici informace o použitých kritériích a jejich aplikaci, aniž by se zabýval posuzováním bonity či odpovědnosti produktů.

3.6.5 Cílem iniciativy na podporu porovnatelnosti zpráv o sociálně odpovědných investicích, které vydávají finanční instituce, je vytvoření standardizovaného modelu dokumentu, který by byl odpovědí na informační potřeby investorů v různých zemích EU.

4. Systémy ochrany spotřebitele

4.1 Důvěra spotřebitele v podniky zabývající se finančními službami kvůli finanční krizi stále klesá. Mravní zásady tohoto odvětví jsou diskutabilní, protože mají finanční instituce možnost podporovat opatření na usazení a konsolidaci sociálně odpovědných finančních produktů.

4.2 Lepší informovanost klientů

4.2.1 Jedním z důsledků finanční krize je rostoucí obava regulačních orgánů o investory a střadatele. Tento přístup byl ještě posílen prostřednictvím rozhodčích výborů, informačních letáků a návodů, dohledu nad reklamou⁽¹⁶⁾ (musí být jasná, objektivní a nezavádějící) u všech finančních produktů; zavedení „reklamační služby“ či „ochránce klienta (ombudsman)“.

⁽¹⁴⁾ AENOR (2008): „Etika. Systém řízení sociální odpovědnosti podniků“.

⁽¹⁵⁾ Kontrolní výbory institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění prokazují, zda ve svých investičních rozhodnutích přihlížejí ke kritériím sociální odpovědnosti, či nikoli.

⁽¹⁶⁾ Viz stanovisko EHSV k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/71/ES o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, a směrnice 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, KOM(2009) 491 v konečném znění, CESE 257/2010.

4.2.2 Nicméně v bankovní praxi se stává, že klienti nejsou vždy dostatečně informováni dle svých potřeb. Nedávná studie Evropské komise⁽¹⁷⁾ odsoudila nestandardní praktiky evropských bank v mnoha zemích, jimiž jsou například neprůhlednost a vysoké bankovní poplatky, ale i obtíže při porovnávání nabídek bankovních institucí a výběru té nejvýhodnější.

4.2.3 Transparentnost ve vztahu ke klientům vyžaduje jasnou, přesnou, srozumitelnou a porovnatelnou informaci. Konkrétně v sociálně odpovědných finančních produktech bude muset být obsažena přinejmenším definice aplikovaných sociálně odpovědných investic, použitých praktických kritérií (filtr sociálně odpovědných investic), složení výboru pro sociálně odpovědné investice⁽¹⁸⁾, správní poplatky, poplatky za vklad atd., jakož i pravidelné zveřejňování nezávislých zpráv o naplnění myšlenkové podstaty sociální odpovědnosti daného produktu.

4.2.4 Zajišťování informací prostřednictvím služeb péče o zákazníka přispívá ke stálému zlepšování (rozhodující faktor kvality dané služby) a k odpovědnému poskytování poprodejních služeb po celou dobu životnosti produktu, či do doby, než klient přeruší závazky.

4.3 Podpora finančního vzdělávání

4.3.1 Finanční vzdělávání je jednou z oblastí odpovědnosti, která by se měla řešit ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru, a to v reakci na výzvu, kterou představuje stále komplexnější finanční prostředí. Toto vzdělávání však musí probíhat stranou od komerčních zájmů spojených s konkrétními finančními produkty.

4.3.2 Na podporu finančních znalostí veřejnosti došlo pod názvem „Plány finančního vzdělávání“ ke vzniku různých iniciativ orgánů dohledu a finančních institucí coby prostředku prevence zejména případů nadměrného zadlužení rodin a pro usnadnění výběru produktů, které budou uzpůsobené jejich rizikovému profilu a majetkové situaci.

4.3.3 Provedené politiky finančního vzdělávání přispívají k budování důvěry k finančnímu systému a jejich význam uznala i Evropská unie, a to ve sdělení Komise Finanční vzdělávání⁽¹⁹⁾ a v závěrech Rady ECOFIN ze 14. května 2008⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ „Data collection for prices of current accounts provided to consumers“ (Sběr dat o cenách běžných účtů pro spotřebitele), Evropská komise, 2009, http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/prices_current_accounts_report_en.pdf.

⁽¹⁸⁾ Kolektivní orgán expertů, který pomáhá finančnímu nebo řídicímu subjektu, či orgánu dohledu nad produktem, s kontrolou řádné aplikace etického filtru a s revizí poskytovaných informací. I když tomu tak často není, měl by mít každý finanční produkt takovýto svůj výbor.

⁽¹⁹⁾ KOM(2007) 808 v konečném znění.

⁽²⁰⁾ Tisková zpráva Rady 8850/08 (Presse 113), s. 14.

4.3.4 Podnět k realizaci studií o sociálně odpovědných investicích a odborná příprava účastníků trhu umožňují finančním institucím uskutečňovat osvědčené postupy v rámci jejich politik udržitelnosti. Didaktický materiál a kodexy chování jsou dobrou oporou rozvoje odborné přípravy.

4.4 Poradní role finančních služeb

4.4.1 Evropská směrnice MiFID⁽²¹⁾ od finančních subjektů vyžaduje, aby posílily ochranu investora a nabízely svým klientům produkty odpovídající různým investičním profilům. Navíc je požadována jasná hranice mezi poradenstvím a komercializací a to, aby finanční zprostředkovatelé podrobně znali produkty, které prodávají. V tomto smyslu by měl být klient v rámci posuzování vhodnosti vyzván, aby se vyjádřil, zda souhlasí s politikami sociálně odpovědných investic, a to ve chvíli, kdy mu jsou nabízeny či přidělovány (správa portfolií) nejvhodnější produkty sociálně odpovědných investic.

4.4.2 V sociálně odpovědných finančních produktech budou muset být obsaženy postupy vnitřní kontroly odhalující investiční rizika a dohlížející na střet zájmů, s náležitým informováním výboru pro sociálně odpovědné investice (který musí být složen z větší části z externích expertů, aby mohla být zaručena objektivita jejich připomínek).

5. Perspektivy sociálně odpovědných investic

5.1 Z krize, jako je tato, mohou odpovědné investice vyjít posíleny, pokud investoři budou schopni rozlišovat mezi podniky, které volí zásadu sociální odpovědnosti podniku z dlouhodobého hlediska, a těmi, kdo ji využívají jako pouhý marketingový nástroj.

5.2 Instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění poskytují největší prostor pro růst odpovědných investic. Podle Jáureguiho⁽²²⁾ by mohl případný vstup 10 % podílu rezervního fondu sociálního zabezpečení za udržitelných kritérií⁽²³⁾ na trh ve Španělsku znamenat podporu rozvoje kultury sociální odpovědnosti.

5.3 Jako příklad osvědčeného postupu pro mobilizaci podnikatelů a orgánů veřejné správy stojí za zmínku aktivita, jakou je např. *Medal of Social Solidarity (Medaille sociální solidarity)*, kterou pořádá jedna z největších polských podnikatelských organizací - Business Centre Club. Jedná se o zvláštní ocenění pro jednotlivce, včetně ředitelů podniků, kteří propagují, mimo

⁽²¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů.

⁽²²⁾ Je poslancem Evropského parlamentu a členem hnutí „Alternativa Responsable (Odpovědná alternativa)“.

⁽²³⁾ Tento fond má řada zemí Evropské unie.

jiné, i myšlenku sociální odpovědnosti podniků. Medaile jsou udělovány za přítomnosti stovek ředitelů podniků, ministrů, diplomatů, ministerského předsedy, ba dokonce polského prezidenta, předsedy Evropské komise či předsedy EHSV.

5.4 Aby sociálně odpovědné investice dosáhly své zralosti, vyzývá EHSV veřejné instituce k podpoře vytvoření příslušných právních rámců, podpoře investic s kritérii udržitelnosti, spolupráci na zviditelňování osvědčených postupů a stimulaci investic do finančních produktů tohoto rázu, kupříkladu prostřednictvím vhodných daňových politik⁽²⁴⁾. Jedním z účinných způsobů, jak stimulovat trh, je začlenění těchto kritérií do jejich vlastních investic (s pevným i proměnlivým výnosem), a to prostřednictvím státních investičních fondů nebo rezervních

fondů sociálního zabezpečení, jako je tomu například ve Francii. V regulační oblasti a z pohledu transparentnosti je nutné zdůraznit, jaký význam má příprava předpisů, které by řídicí orgány investičních fondů či institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění motivovaly k tomu, aby uváděly, zda do svých investičních záměrů zahrnují sociální a environmentální kritéria, či nikoli, jako je tomu například ve Velké Británii.

5.5 EHSV si přeje zdůraznit význam angažovanosti podniků a aktivního řízení zprostředkovatelů na finančním trhu. Řídicí orgány institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, výbory sociálně odpovědných investic u těchto produktů, kontrolní výbory a odbory jsou na trhu sociálně odpovědných fondů dynamizujícími faktory.

V Bruselu dne 26. května 2010.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI

⁽²⁴⁾ Ekonomové bez hranic (2007): Jak podporovat sociálně odpovědné investice ve Španělsku, UNED.